

2013 ©Év díszhala: öves díszcsík II. fejezet

Örömmel fogadtam, hogy ez évi programunk is töretlen, sőt mondhatjuk, növekvő sikerességgel zajlik. A cikksorozat folytatásában az öves díszcsík természetes élőhelyéről lesz szó először, egy képzeletbeli utazást tehetünk a messzi Ázsia azon pompás vidékeire, ahol fajunk él. Utána megtekintjük, milyenek is élőhelyének körülményei, miket kell figyelembe vennünk, hogy egy megfelelő biotópot alkothassunk neki, majd végül, de nem utolsó sorban említést teszünk olyan más fajokról, amikkel könnyen társíthatjuk és egy lenyűgöző vízi világot hozhatunk létre.

Öves díszcsík - Chromobotia macracanthus 2.

Öves díszcsík (*Chromobotia macracanthus*)

Öves díszcsík *Chromobotia macracanthus*

Ter mészetes élőhely, biotopítás, célszerű társítás

Akárcsak tavaly, most is leírom, hogy ez a tán legnehezebben összeállítható cikk a sorozatban, hiszen megfelelő mennyiségű információval kell, hogy szolgáljak, de, hogy úgy mondjam, hagynom kell elég témát a 3. fejezetnek, ami a tartásáról fog szólni. A 3. cikk amúgy várhatóan május tájékán jelenik majd meg.

Akkor vágjunk is bele témánkba, aminek első fő kérdése lehetne: Hol is él pontosan az öves díszcsík? A csíkfélék Eurázsia vidékén terjedtek el, természetesen ezalól fajunk sem lesz kivétel. A csíkfélék széles alkalmazkodási képességét híven tükrözi, hogy az oxigénszegény mocsaraktól a gyorsan folyó oxigéndús hegyi patakokig; az akár 30 °C-ostól a 3 °C-os vizekben is élnek fajaik. Hazánkban is 5 csíkféle honos, a réti (*Misgurnus fossilis*), a kövi (*Barbatula barbatula*), a vágó (*Cobitis elongatoides*); valamint két törpecsík faj, a balkáni (*Sabanejewia balcanica*) és a bolgár (*S. bulgarica*). A trópusokon sokkalta több – és nagyobb – faj is meghonosodtak, mint amilyenek a természetesebb *Botiák* is.

A Botiafélék, így a *Chromobotia* is ázsiai elterjedésű, szélesebb körben összefoglalva délkelet-ázsiai, trópusi faj. Leginkább Indonézia és Malajzia

országokban, a Nagy Szunda - szigetekhez tartozó Borneó és Szumátra vidékén találkozhatunk vele. De érdemes ezt pontosabban is megnézni, mivel egy biotóp medence összeállításánál akár törekedhetünk egy adott folyószakasz élővilágának bemutatására is, hisz a trópusi Ázsia vizei nemcsak halakban, hanem halfajokban is igen gazdagok.

Borneó szigetén a Kalimantan Barat, Kalimantan Tengah és Kalimantan Timur tartományokban a legelterjedtebb, amik szélteben húzódnak végig a kalimantani vidéken. Itt a legjelentősebb folyók, ahol nagyobb számban megtalálhatóak a Kapuas és a Kayan.

Kapuas folyó: A folyó 1.143 km hosszú, és deltájánál 700 méter széles is lehet. Akár 10 - 12 méter mély szakaszai is lehetnek. A folyó egy része hegyvidékeken halad át, de síkságokra is ereszkedik, nagyrészt az esőerdőben utat törve magának. Számos tó kapcsolódik hozzá csatornákkal a Kapuas tóvidéken, ezek többek között: Bekuan, Belida, Genali, Keleka Tangai, Luar, Pengembung, Sambor, Sekawi, Sentarum, Sependan, Seriang, Sumbai, Sumpa és Tekenang. Több mellékfolyója is van, mint például a Melawi, a Landak, a Kubu, a Punggur vagy a Sekayam. Torkolatvidéke a sziget nyugati részén helyezkedik el.

A Kayan folyó szintén hosszan húzódik a sziget szívében, viszont keletre torkollik. Jelentős mellékfolyója a Bahau. Szumátrán a Jambi, a Sumatera Selatan és a Lampung provinciákból kerültek elő legjelentősebben, szintúgy, mint Palembang vidékéről. Ezek a területek Dél-és Kelet- Szumátra térségében helyezkednek el. A legjelentősebb folyók, ahol populációk fordulnak elő a Musi és tőle északabbra az Indragiri.

A Musi folyó a maga kb. 750 km -es hosszával érinti a legtöbb szumátrai tartományt, és több folyóval folyik egybe (pl.: Banyuasin), mígnem Sungsang városánál deltatorkolattal torkollik a Jáva-tengerbe. Az Indragiri szintén jelentős folyója Szumátrának, mely legnagyobb hosszában Riau

tartományban helyezkedik el.

Nézzünk is meg néhány fotót ezekről a folyókról:

Elsőként két kép a Kapuas-ról:

A Kapuas-folyó

A Kapuas-folyó

A Kayan-folyó

Musi-folyó

Indragiri

Térkép

És hogy miért is fontos eme területek ismerete, azon kívül, hogy egy biotóp medencét is szeretnénk berendezni? A válasz egyszerű, ismernünk kell az élőhelyeket, hogy megismerjük az ottani vizek paramétereit. Ha ezeket tudjuk, optimálisan állíthatjuk be akváriumunk vízminőségét is. Ugyanis nem mindegy, hogy a hal egy oxigéndús, gyorsfolyású, hűvös vizű hegyi patak lakója, egy közepesen oxigéndús, közepesen áramló és aránylag meleg folyamban éli mindennapjait vagy épp egy oxigénszegény, meleg állóvizű pocsolyatárság lakója. A károsanyag-tartalom is függ ettől, illetve tolerálóképessége is, hisz egy mocsári faj sokkal jobban elvisel egy gyengébb szűrést, ritkább vízcserét, mint egy kristálytiszta vizű csermelyből származó hal.

A gondos akvarista mindig alaposan utánajár ezen adatoknak, hogy megfelelő körülmények közé helyezhesse halait, függetlenül azok fajától és származásától. A természetes élőhelyből következtethetünk a víz alatti világ kinézetére is, aminek segítségével egy sokkal élethűbb környezetet tudunk kialakítani, ami halaink életkedvéhez is nagyban hozzájárul. A sűrű növényzetben bujkáló apró kis pontylazacokat, törperazbórákat senki nem helyezné egy sziklás malawi-tavi akváriumnak megfelelő környezetbe, de tányérlazacokat sem tartunk holland típusú medencében...

A folyók vízminőségéről még csak adatbázisokat sem kell keresgelnünk, mivel egyből sok mindenre következtethetünk abból, hogy esőerdei folyamatokról van szó. Először is a napi esőzések miatt teljes egészében lágy vizekről beszélünk, mivel a leeső eső szinte desztillált vízzel ér fel. Keménységet már ismerjük, akkor mi a helyzet a savassággal? Nagyon egyszerű a válasz, az esőerdő jótékony hatásai miatt a víz igenis hogy savas. A fákról folyamatosan hullnak a levelek, és mivel sok fa van, ezért nem tudnak olyan gyorsan lebomlani, mint ahogy újrapótlódnának, így felgyülemlik szinte egy avar egyes szakaszokon. A vízbe oldódó huminsavak savasítják és elszínezik a vizet. A DK-Ázsiában őshonos *Terminalia cattapa*, azaz indiai

mandulafa leveléért a nyugati akvarisztika sok pénzt ad ki, hisz az egyik legjobb módja a vízkezelésnek: sárgás-barnás vizet teremt, savasítja azt és még antibakteriális hatással is bír, és nem utolsósorban még garnélaeledelnek is megfelel. Ezt a levelet nevezzük Tebang-levelnek. Hasonló eredményeket idehaza égetőbőz vagy esetleg tőzeg felhasználásával érhetünk el.

Trópusi éghajlaton, de nagyobb víztömeg esetén a hőmérséklet nem emelkedik olyannyira magasra, hogy akár 30 C legyen, átlagosan 26 C-nak titulálható a vidék, de persze ez kisebb szakaszokon is változhat. Az öves díszcsíkok is viszonylag jól tűrik ezen változásokat, 23-24 C-ban is megélnék, de kedvelik a 28 C-t is, sőt 30-31 C-os medencékben előfordul, hogy diszkoszhalakkal is társítják őket. A 26 C-os hőmérséklet mellesleg egész Délkelet-Ázsiára általánosságban jellemző, Kambodzsában, Thaiföldön és Srí Lankán is hasonló értékekkel találkozhatunk. A berendezés tekintetében érdemes köveket elhelyeznünk, kisebb-nagyobbakat, mert ezek között szívesen bujkálnak. Természetesen ágakat is bátran tegyünk be, hisz nem csak levelek, gallyak, nagyobb ágak is szintúgy hullnak a vízbe, és ezek kedvelt tartózkodási helyei a Botiáknak, amik inkább félhomályban mozognak. Levelekkel is boríthatjuk az aljzatot, de azért ne essünk túlzásokba, ne a dél-amerikai kisebb folyócskákat vegyük alapul, ahol az *Apistogrammák* is a levelek alatt bujkálnak. A *Cryptocoryne*-k jellegzetes növényei a térségnek.

Öves díszcsík - *Chromobotia macracanthus*

Az elterjedéssel kapcsolatban még egy érdekesség is megfigyelhető az öves díszcsíkokon: A borneói és szumátrai példányok némi különbségeket mutatnak. Ez a faj genetikai variabilitásában rejlik, ennek köszönhető, hogy egyes példányok, sőt csoportok más-más mintázattal, esetleg kifejtett kori mérettel rendelkeznek. Persze itt ne arra gondoljunk, hogy a borneóiak törpe feketék, a szumátraiak pedig óriás lilák, de kisebb különbségek észrevehetőek, és ez genetikailag is kódolt a csoportok között. Populációk keveredése esetén (ami a két sziget között jóformán csak mesterséges úton jöhet létre) épp ez az, ami fenntartja a faj változó- és alkalmazkodóképességét.

Tavaly könnyebb helyzetben voltunk, mivel egy Xingu folyó esetében sokkalta könnyebb volt endemikus halfajok listájáról beszélni, mint egy ilyen kevésbé elhíresült, valamint több folyóban és azok mellékfolyóiban élő halnál. A sajnálatos tény, hogy egykönnyen nem találni elérhető adatbázist azon halakkal kapcsolatban, amik a már említett folyók valamelyikében alkotnak populációt, sajnos áll.

Könnyebben érhetőek el adattárak olyan feltételek mellett, miszerint országokat keresünk, de sajnos szinte felesleges ezeket megnézni, mivel Indonézia olyan széles vidéken húzódik, amibe már a kalászhalak uralta vidékek is beletartoznak. Borneónál pedig a sok kis hegyi patak illetve esőerdei pocsolya, melyekben alig fordulnak elő a közismert csigaevők megint csak közrejátszanak, hiszen bették, palacsintaalgázók nem tartoznak amúgy sem a célszerű társítások közé.

Persze nem muszáj endemikus halak szintjén maradni, hisz adott folyószakasz endemikus halainak együtt tartása már majdhogynem fanatizmus, persze csakis jó értelemben véve! Nagyon érdekesek lehetnek az ilyen akváriumok, de egy biotóp medence fogalmát 100%-osan kielégíti az őshonos halak együtt tartása, amik egy helyen élnek, de másfelé is rendelkeznek populációkkal.

Így viszont Délkelet-Ázsia szinte kimeríthetetlen fajgazdagságának köszönhetően tetszés szerint válogathatunk a szebbnél szebb halak közül. Arra érdemes figyelni, hogy apró halakat azért ne tartsuk Botiáink mellett, mivel ők könnyedén vacsoravendégnek számíthatnak majd. Kerülendő a fátyolos halak együtt tartása is (betta, rózsás díszmárna, vagy épp nem biotópusan vitorláshal, guppik).

Első körben nézzünk talajlakókat, amik tökéletesen alkalmasak mellé és egyazon régió lakói: *moszatevő márna*, *sziámi ormányosmárna*, *díszesszárnú márna*, *hamis sziámi algázó*, *stendhal-hal*, hogy az algázók köréből csak pár gyakoribb fajt említsek. Természetesen más csíkfélék is kerülhetnek mellé, mint a *lófejű csík*, *párduccsík*, *csokoládécsík* vagy épp rokon *Botia*, *Yasuhikotakia* vagy *Syncrossus* fajok.

De persze a felsőbb régiókat is be szeretnénk tölteni élettel. Ide legcélszerűbb gyorsabban mozgó, aktívabb pontyféléket választani. A dániók köréből egyből kaphatunk a *malabári*, *óriás*, *vörösúszójú párducdánió* után, de az *ollófarkú* vagy *mandarinrazbórák* sem rossz választások. Az ún. „egyéb pontyfélék”, amik többségét nagy akváriumban lehet eredményesen gondozni, szintén megfelelőek, így *cáпамárnák*, *Hasselt-márnák*, *apollóhalak* és egyéb hasonló „nyalánkságok” is képezhetnek társítást. De akkor is rengeteg fajból választhatunk, ha csak „sima” díszmárnákat keresünk. Egyből a klasszikus rózsás, *schuberti* vagy *odessai rubinmárnák* itt vannak, de ritkaságokból sincs hiány, hisz a *torpedómárnától* elkezdve a *bohóc* és *farkszalagos márnán* át, az *ötöves* és *rombuszsávós díszmárnákig* számtalan faj áll rendelkezésünkre. A *szumikat* pedig direkt a végére hagytam, hiszen hasonló mintázatuknak köszönhetően előfordulhat, hogy az öves díszcsíkok egy csapatba verődnek velük.

De bizony eme távoli vidékeken még más különlegességek is lapulnak a vizekben. Bár a folyókban nem annyira gyakoriak, mint a kisebb mellékágakban, gurámikkal is találkozhatunk, így

a *kék*, *gyöngy*, *szalagos*, *morgó*, *holdfény* vagy épp *csókos gurámik* is jó társaságot képezhetnek, de *üvegharcsák*, vagy nagy akvárium esetén *bohóc késhalak* is mehetnek medencénkbe.

És akkor nézzünk is meg mentem egy megfelelő és szép társítást egy több száz literes akváriumra, amiben egy kisebb öves díszcsík csapat is úszik. Algae-eltávolító gyanánt *sziámi ormányosmárnák* kerülhetnek be, majd pedig *lófejű csíkhalkból* érkezhet egy kis erősítés. Ha nem elég számunkra a „Botia-áradat”, akkor egy kis *burmai díszcsíkcsoporttal* is „tuningolhatunk” akár.

A felsőbb régió lakói pedig mondjuk egy kisebb csapat *bohóc* és *zebracsíkos díszmárna* egykét darab *cáпамárnával* és néhány *csókos gurámival*. A víz színe közelében pedig egy *vörösúszójú párducdánió* csapat úszik.

És hogy el tudjuk képzelni egyben a társítást, nézzük is meg fotón ezeket a halakat:

sziámi ormányosmárna - (Crossocheilus oblongus)

lófejű csík - (Acanthopsis choirorhynchus)

burmai díszcsík - (Botia kubotai)

cáпамárna - (Balantiocheilos melanopterus)

everett-díszmárna - (Puntius everetti)

vörösúszójú párdúcdánió - (Danio kyathit)

zebracsíkos díszmárna - (Puntius johorensis)

csókos gurámi - (Helostoma temminckii)

Term

észetesen, ha a biotopítás nem tartjuk mindennek felett szem előtt, akkor más halak is kerülhetnek mellé, akár kalászhalak, akár békésebb sügérek (pl. meggyhasú), bár vadabb nagytermetűekkel is szokták tartani, sokan nagy tavi sügérek mellé helyezik őket. Lazacokból, eleve szülőkből is a nagyobb-közepesebb fajokat kiválogatva remek társítás alakítható ki így is, igazi társasági halakról beszélünk, amik egy vegyes-társas medencében is teljesen jól érzik magukat.

Az öves díszcsíkok amúgyis mutatós halak, amik minden díszakváriumban is ugyancsak megállják helyüket, mint otthoni szobamedencékben, így érdemes foglalkozni velük, hogy minél mutatósabb, előnyösebb társításban láthassuk kedvenceinket! Higgyék el a Kedves Olvasók, megéri!

Egy kis helyesbítés az előző cikkhez: Nem sokkal az első cikk publikálása után került napvilágra, hogy az akkori *Yasuhikotakia sidhimunki* és *nigrolineata* átkerült egy számukra létrehozott genusba, az *Ambastaia*-ba!

Öves díszcsík - *Chromobotia macracanthus*

Ezzel véget ért idei programunk második fejezete is, remélem elnyerte régi és új olvasóink tetszését ez a cikk is, a harmadik számmal, ami az öves díszcsík tartásáról fog szólni, várhatóan május elején jelentkezünk!

Kezdeményező honlap: akvaristalexikon.hu

Támogatóink :

- www.akvariummagazin.hu és az AME
- www.fisch.hu
- www.diszhal.info
- www.daniodiszkont.hu (Dánió Díszhal Diszkont)
- www.tuzhal.hu (Tűzhal Nagykereskedés)
- www.agriosz-aqua.hu
- www.szotyikaakva.blogspot.com
- www.koralllosakvarium.hu (Koralllosakvárium Kft; Budapest)

- Exotic Aqua Akvarisztikai és Dízállat-szakkereskedés; Mosonmagyaróvár
- Amazonia Dízállat-kereskedés; Győr

A folyók egyes adatainak pontosságához a Képes politikai és gazdasági világtalasz nyújtott segítséget, az elterjedési adatokhoz pedig a www.fishbase.org és a www.seriouslyfish.com használata adott támogatást!

Írta és szerkesztette: Liziczai Márk

KATEGÓRIÁK:

[2013 díszhala](#), [Az év díszhala](#)

KULCSSZAVAK:

[Chromobotia](#), [macracanthus](#), [2013 díszhala](#), [természetes](#), [mark24](#), [Chromobotia macracanthus](#), [Öves díszcsík](#), [élőhely](#), [biotopítás](#), [társítás](#)

Beküldte: mark24

Katalógusba került: 2013-03-05 19:35:00

Legutolsó frissítés: 2019-09-05 17:11:43

Katalógus ID: 6750

Oldal linkje:

<https://akvaristalexikon.hu/az-ev-diszhala/2013-ev-diszhala-oves-diszcsik-ii-fejezet.html>

© Akvarista Lexikon - Minden jog fenntartva